

عنوان مقاله:

ساخت های مصدر نادر «مایستا» [mæ:ɟstæ] در گویش خانیکی

محل انتشار:

دوماهنامه جستارهای زبانی، دوره 9، شماره 6 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسنده:

زهرا اختیاری - Associate Professor, Ferdowsi University of Mashhad, Iran

خلاصه مقاله:

روستای تاریخی خانیک گناباد گویشی کهن و دست‌نخورده دارد. در این گویش افعال و کلمه‌هایی وجود دارد که در دیگر گویش‌ها یا اثری از آن‌ها نیست یا به‌ندرت دیده می‌شود؛ از جمله آن‌ها فعل‌های ساخته‌شده از مصدر «مایستا» است که ساخت‌ها و زمان‌های مختلف آن در نقش فعل کمکی و مستقل با زمینه ذهنی قبلی در خانیک با بسامد فراوانی رواج دارد. از این مصدر در گویش خانیکی چندین نوع ساخت مضارع و ماضی وجود دارد که بیشتر با ستاک‌های فعلی و ساخت‌های فارسی معیار، تفاوت دارد. این جستار به بررسی ساخت‌های فعلی رایج این مصدر در گویش خانیکی پرداخته است که با هدف حفظ و رواج این فعل‌ها و ارائه روش‌هایی برای ساخت فعل‌های نو و نیز کمک به افزایش نزدیک به پانصد ساخت فعلی در زبان فارسی ارائه می‌شود. مواد مقاله به روش سنتی و بر اساس گفت‌وگو با گویشوران کهن سال و بیشتر بی‌سواد خانیک، پی‌ریزی و سپس تحلیل شده است. در گویش خانیکی تعداد زمان‌های رایج از مصدر «مایستا» [mæ:ɟstæ] از فارسی معیار بیشتر است، به‌خصوص که ساخت‌های این مصدر در فارسی معیار به‌کار نمی‌رود. علاوه بر زمان‌های دستوری رایج در فارسی معیار، ساخت‌های دیگری از ماضی، مضارع و آینده این مصدر معرفی شده است که به احیا و ساخت افعال فراوانی در زبان فارسی کمک خواهد کرد. همچنین، به بیان اختلاف ریشه یا بن فعلی این مصدر در ماضی و مضارع پرداخته شده است.

کلمات کلیدی:

Keywords: Khanikian Dialect, Infinitive "mæ:ɟstæ:", Tenses and verbs "mae:ɟstae:", "Root verb
واژه‌های کلیدی: گویش خانیک، مصدر «مایستا» [mæ:ɟstæ]، زمان‌ها و فعل‌های «مایستا»، ستاک‌ها.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1249812>

